

УДК 658:631.3

Означено проблему управління інтегрованими проектами аграрного виробництва. Обґрунтовано структуру та здійснено класифікацію процесів управління змістом та часом інтегрованих проектів аграрного виробництва

Определена проблема управления интегрированными проектами аграрного производства. Обоснована структура и осуществлена классификация процессов управления содержанием и временем интегрированных проектов аграрного производства

The problem agrarian production integrated projects management is outlined. The structure and classification of hierarchy and time management processes in integrated agrarian production projects are grounded

ОСОБЛИВОСТІ СИТУАЦІЙНОГО УПРАВЛІННЯ ЗМІСТОМ ТА ЧАСОМ ВИКОНАННЯ РОБІТ У ІНТЕГРОВАНИХ ПРОЕКТАХ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА

О. В. Сидорчук
Доктор технічних наук, професор*

А. М. Тригуба
Кандидат технічних наук, в.о. доцента*

*Кафедра управління проектами та безпеки виробництва
Львівський національний аграрний університет
вул. В. Великого, 1, м. Дубляни,
Жовківський район, Львівська область, 80381
Контактний тел.: 067-379-19-57
E-mail: trianamik@mail.ru

Я. Й. Панюра

П. В. Шолудько

Постановка проблеми

Проблема виконання механізованих робіт за умов дефіциту техніки у сільськогосподарських підприємствах (СГП) набуває в Україні загрозливого стану. Для її швидкого розв'язання слід реалізувати інтегровані проекти централізованого виконання робіт із залученням техніки машинно-технологічних станцій (МТС). Під час реалізації цих проектів кожне СГП та МТС повинні узгоджувати зміст та час виконання робіт у кожному із СГП на основі мінімізації зведених витрат коштів у цих проектах [1,2,3].

Водночас важливе значення для узгодження змісту та часу виконуваних робіт у інтегрованих проектах аграрного виробництва має ситуаційне управління роботами. Для цього слід розробляти науково-методичні засади ситуаційного управління змістом та часом виконання робіт у інтегрованих проектах аграрного виробництва.

Аналіз останніх публікацій та досліджень

Управління змістом та часом у проектах стандартизовані [4]. Однак, стосовно ситуаційного управління змістом та часом виконання робіт у інтегрованих проектах, науково-методичні розробки відсутні.

Мета статті

Метою статті є обґрунтування особливостей ситуаційного управління змістом та часом виконання робіт у інтегрованих проектах аграрного виробництва.

Виклад матеріалу

У аграрному виробництві існує ряд проектів, які є інтегровані один відносно одного. Зокрема, до інтегро-

ваних проектів, які стосуються аграрного виробництва, належать: вирощування сільськогосподарських культур та централізоване виконання окремих робіт; виробництво продукції рослинництва (тваринництва) та її переробка; експлуатація техніки (обладнання) та її технічне обслуговування і ремонт. Складовими цих інтегрованих проектах є первинні та похідні проекти (рис. 1). Без реалізації первинних проектів неможливо реалізувати похідні проекти. Водночас реалізація кожного із цих проектів впливає на ефективність інших, які є інтегрованими між собою.

Усі проекти складаються із процесів. До процесів управління проектами у проектному менеджменті відносять: процеси ініціалізації та закриття; процеси планування; процеси виконання; процеси здійснення контролю [4]. Під час ситуаційного управління змістом та часом у інтегрованих проектах існують особливі взаємозв'язки між зазначеними процесами. Це пов'язано із тим, що проектним менеджерам приходить вирішувати низку задач, які характеризуються ймовірною поведінкою проектного середовища.

Для прикладу розглянемо інтегровані проекти вирощування сільськогосподарських культур у СПП (первинний проект) та централізованого виконання робіт (обробітку ґрунту, сівби, догляду за посівами, збирання) технікою МТС (похідний проект) (рис. 1).

Для ситуаційного управління змістом та часом виконання робіт у інтегрованих проектах аграрного виробництва та обґрунтування ефективних управлінських дій слід узгоджувати процеси як між собою в окремому проекті, так і з процесами інших проектів, інтегрованих між собою. Складність цього узгодження є очевидною. А тому в нашому дослідженні обґрунтуємо лише структуру процесів управління змістом та часом інтегрованих проектів аграрного виробництва, де зазначимо їх складові та коротко охарактеризуємо знання, що потрібні для здійснення управління ними.

Структура процесів управління змістом та часом виконання робіт у інтегрованих проектах аграрного виробництва визначається функціями, які вони покликані виконувати у процесі управління. Виходячи з цього, всі процеси управління змістом та часом виконання робіт у інтегрованих проектах нами класифіковано за двома класифікаційними ознаками:

- 1) за вагомістю;
- 2) за приналежністю до складових інтегрованих проектів.

За вагомістю процеси управління змістом та часом виконання робіт у інтегрованих проектах аграрного виробництва поділяються на основні та допоміжні. До основних процесів належать ті, які є результуючими стосовно управління змістом та часом.

До них належать процеси обґрунтування ієрархічної структури робіт, розробка календарного плану виконання робіт та централізованого виконання робіт. Всі інші процеси є допоміжними і забезпечують виконання основних процесів управління змістом та часом виконання робіт у інтегрованих проектах аграрного виробництва.

За приналежністю до складових інтегрованих проектів всі процеси можна поділити на:

- 1) процеси, які реалізуються у первинних проектах;
- 2) процеси, які реалізуються у похідних проектах;
- 3) процеси, які стосуються проектного середовища.

До процесів, які реалізуються у первинних проектах належать обґрунтування доцільності виконання робіт, планування обсягів та термінів виконання робіт, уточнення структури робіт та оцінка їх тривалості, контроль

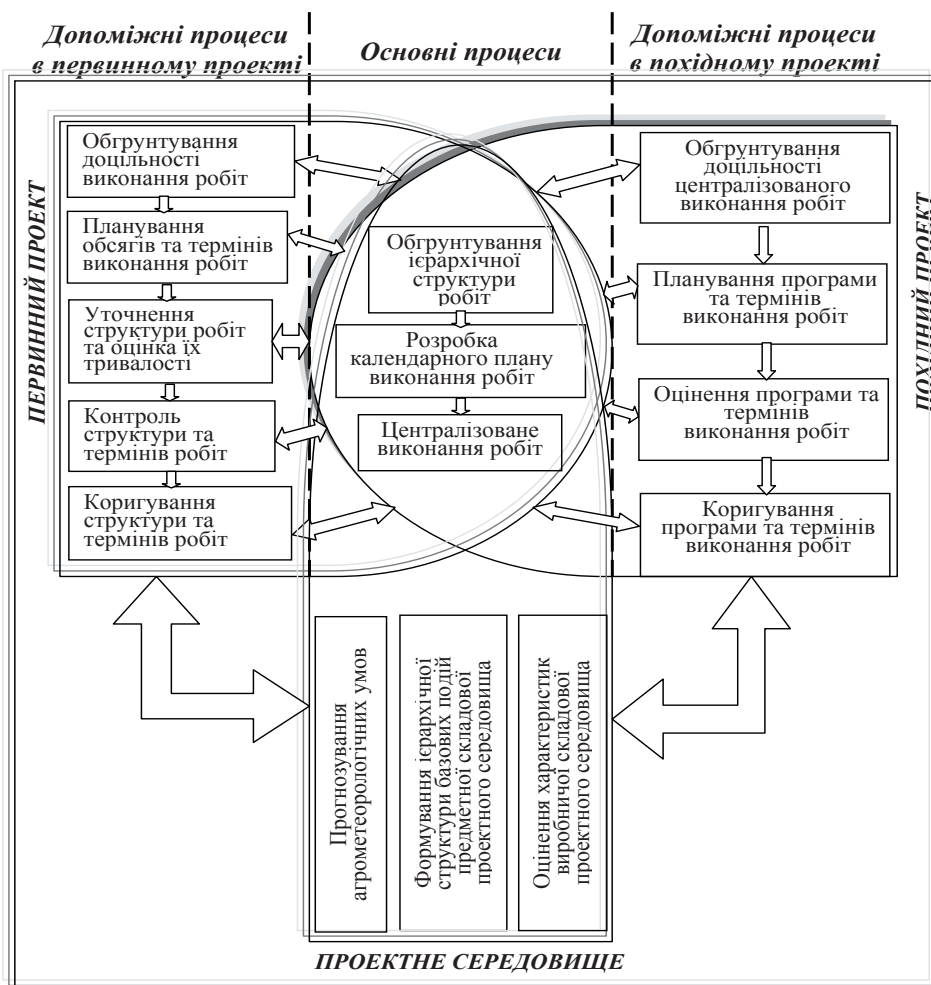

Рис. 1 Взаємозв'язки між процесами управління змістом та часом у інтегрованих проектах аграрного виробництва

структури та термінів робіт, коригування структури та термінів робіт. До процесів, які реалізуються у похідних проектах належать обґрунтування доцільності централізованого виконання робіт, планування програми та термінів виконання робіт, оцінення програми та термінів виконання робіт, коригування програми та термінів виконання робіт. Стосовно процесів, які відносяться до проектного середовища, то до них належать прогнозування агрометеорологічних умов, формування ієрархічної структури базових подій предметної складової проектного середовища, оцінення характеристик виробничої складової проектного середовища.

Під час реалізації інтегрованих проектів аграрного виробництва зазначені процеси повинні виконуватися системно, для чого слід мати відповідну базу знань та інформаційних даних. Обґрунтовані процеси управління змістом та часом виконання робіт у інтегрованих проектах аграрного виробництва є, на наш погляд, важливим етапом удосконалення управління цими проектами. Це управління базується не лише на відомих знаннях, але й включає невідомі знання, які слід отримувати на підставі відповідних досліджень.

Зокрема, це стосується процесів планування обсягів та термінів виконання робіт у первинних проектах і планування програм та термінів виконання робіт у похідних проектах. Ці знання повинні враховувати комерційні інтереси СГП, в яких реалізуються первинні проекти, та технічне забезпечення МТС, які реалізують похідні проекти. Окрім того, слід враховувати особливості проектного середовища, зокрема мати методи та моделі обґрунтування часу настання подій, які зумовлюють потребу виконання робіт. Ці методи та моделі є складовими реалізації процесів прогнозування агрометеорологічних умов, формування ієрархічної структури базових подій предметної складової проектного середовища та оцінення характеристик виробничої складової проектного середовища.

Висновки

---

1). Обґрунтовано, що існує множина інтегрованих проектів аграрного виробництва, які мають свої особливості стосовно управління їх змістом та часом.

2). Встановлено, що для ефективного управління змістом та часом виконання робіт у інтегрованих проектах аграрного виробництва слід реалізовувати три основних та дванадцять допоміжних процесів.

3). Означені процеси ситуаційного управління змістом та часом виконання робіт у інтегрованих проектах аграрного виробництва потребують розроблення науково-методичних засад, як бази знань для ефективного управління ними, що вимагає подальших досліджень.

Література

1. Сидорчук О.В. Системний підхід до управління змістом та часом в інтегрованих проектах молочарства / О.В. Сидорчук, А.М. Тригуба, М.В. Рудинець // Наукові записки Міжнародного гуманітарного університету. – Одеса, 2009. – Вип.16. – С.24–27 (автором запроновано системний підхід до управління змістом та часом інтегрованих проектів молочарства).
2. Ціп Є.І. Сезонна програма комбайна і ризик в процесі централізованого збирання зернових: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук: спец. 05.13.22 «Управління проектами та розвиток виробництва» / Є.І. Ціп. – Львів, 2002. – 18с.
3. Сидорчук О.В. Системно-подієвий підхід до управління технологічним ризиком в проектах механізованого хімічного захисту рослин обприскуванням / О.В. Сидорчук, В.М. Кабар // Управління проектами, системний аналіз і логістика. – К.: НТУ, 2007. – Вип. 6. – С.8-15.
4. Керівництво з питань проектного менеджменту: Пер. з англ. / Під ред. С.Д. Бушуєва, - 2-е вид., перероб. – К. Видавничий дім «Деловая Україна», 2000. – 198 с.